

Izjava iz Porta

1. Naglašavamo važnost europskog jedinstva i solidarnosti u borbi protiv pandemije bolesti COVID-19. Te su vrijednosti okosnica odgovora europskih građana i građanki na ovu krizu, a nalaze se i u središtu našeg zajedničkog projekta i posebnog socijalnog modela. Više nego ikad prije Europa mora biti kontinent socijalne kohezije i blagostanja. Ponovno potvrđujemo svoju predanost radu na izgradnji socijalne Europe.

2. Od početka pandemije bolesti COVID-19 brzim, odlučnim, ključnim i sveobuhvatnim djelovanjem na razini EU-a i na nacionalnoj razini zaštitilo se milijune života, radnih mjesta i poduzeća.

3. Isti duh jedinstva i solidarnosti nadahnuo je naš povijesni sporazum iz srpnja 2020. o višegodišnjem financijskom okviru i posebnim naporima za oporavak u okviru instrumenta Next Generation EU. Dok ubrzavamo zelenu i digitalnu tranziciju, tim velikim europskim ulaganjima i povezanim reformama Uniju i njezine države članice odlučno će se usmjeriti na put reformi prema pravednom, održivom i otpornom oporavku. Zajedničkim, uključivim, pravodobnim i kohezivnim oporavkom ojačat će se konkurentnost, otpornost, socijalna dimenzija i uloga Europe na globalnoj razini.

4. Pozdravljamo konferenciju na visokoj razini koju je portugalsko predsjedništvo organiziralo u kontekstu socijalnog samita u Portu te primamo na znanje njezin ishod. Europski stup socijalnih prava temeljni je element oporavka. Njegovom provedbom ojačat će se napredak Unije prema digitalnoj, zelenoj i pravednoj tranziciji te doprinijeti postizanju uzlazne socijalne i gospodarske konvergencije i prevladavanju demografskih izazova. Socijalna dimenzija, socijalni dijalog i aktivna uključenost socijalnih partnera oduvijek su bili u središtu visoko konkurentnog socijalnoga tržišnoga gospodarstva. Naša predanost jedinstvu i solidarnosti također znači osiguravanje jednakih mogućnosti za sve, kao i toga da nitko ne bude zapostavljen.

5. Kako je utvrđeno Strateškim programom EU-a za razdoblje 2019. – 2024., odlučni smo nastaviti jačati provedbu europskog stupa socijalnih prava na razini EU-a i na nacionalnoj razini, uzimajući u obzir odgovarajuće nadležnosti te načela supsidijarnosti i proporcionalnosti. Akcijski plan koji je Komisija predstavila 4. ožujka 2021. sadržava korisne smjernice za provedbu europskog stupa socijalnih prava, među ostalim u područjima zapošljavanja, vještina, zdravstva i socijalne zaštite.

6. Pozdravljamo nove glavne ciljeve EU-a u pogledu radnih mjesta, vještina i smanjenja siromaštva te revidirani pregled socijalnih pokazatelja koji su

predloženi u Akcijskom planu, koji će pomoći u praćenju napretka u provedbi načelâ socijalnog stupa, uzimajući u obzir različite nacionalne okolnosti te kao dio okvira za koordinaciju politika u kontekstu europskog semestra.

7. Kako se Europa postupno oporavlja od pandemije bolesti COVID-19, prioritet će biti prelazak sa zaštite radnih mjesta na njihovo stvaranje i na poboljšanje njihove kvalitete, pri čemu ključnu ulogu imaju mala i srednja poduzeća (uključujući socijalna poduzeća). Provedba načelâ europskog stupa socijalnih prava bit će ključna za stvaranje brojnijih i boljih radnih mjesta za sve u okviru uključivog oporavka. U tom pogledu trebalo bi nastaviti s relevantnim zakonodavnim i nezakonodavnim radom na razini EU-a i država članica.

8. Obrazovanje i vještine bit će okosnica našeg političkog djelovanja. Zelenom i digitalnom tranzicijom europskim građanima i građankama pružit će se goleme mogućnosti, ali i mnogi izazovi, za koje će biti potrebna veća ulaganja u obrazovanje, strukovno osposobljavanje, cjeloživotno učenje, usavršavanje i prekvalifikaciju kako bi se potaknuo prijelaz na zapošljavanje u sektorima u kojima postoji sve veća potražnja za radnom snagom. Istodobno, promjene povezane s digitalizacijom, umjetnom inteligencijom, radom na daljinu i ekonomijom platformi zahtijevat će posebnu pozornost kako bi se ojačala prava radnika, sustavi socijalne sigurnosti te sigurnost i zdravlje na radu.

9. Predani smo smanjenju nejednakosti, zalaganju za pravedne plaće, borbi protiv socijalne isključenosti i suzbijanju siromaštva te smo usmjereni na cilj borbe protiv siromaštva djece i uklanjanja rizikâ od isključenosti kojima su izložene osobito ranjive društvene skupine, kao što su dugotrajno nezaposleni, starije osobe, osobe s invaliditetom i beskućnici.

10. Pojačat ćemo napore u borbi protiv diskriminacije i aktivno raditi na uklanjanju rodni razlika u zapošljavanju, plaćama i mirovinama te na promicanju ravnopravnosti i pravednosti za svakog pojedinca u našem društvu, u skladu s temeljnim načelima Europske unije i drugim načelom europskog skupa socijalnih prava.

11. Prioritet će nam biti djelovanje za potporu mladima, koji su vrlo negativno pogođeni krizom uzrokovanom pandemijom bolesti COVID-19; kriza je znatno poremetila njihovo sudjelovanje na tržištu rada te narušila njihove planove za obrazovanje i osposobljavanje. Mladi su neizostavan izvor dinamike, talenta i kreativnosti za Europu. Moramo se pobrinuti da postanu pokretačka snaga uključivog zelenog i digitalnog oporavka, kako bismo doprinijeli izgradnji Europe budućnosti, među ostalim iskorištavanjem punog potencijala programa Erasmus+ za poticanje mobilnosti diljem Europe za sve studente i naučnike.

12. Naglašavamo važnost pomnog praćenja, među ostalim na najvišoj razini, napretka postignutog u provedbi europskog stupa socijalnih prava i glavnih ciljeva EU-a za 2030.

13. Kao još jedan uspjeh europskog socijalnog dijaloga pozdravljamo činjenicu da su europski socijalni partneri sastavili zajednički prijedlog o alternativnom skupu pokazatelja za mjerenje gospodarskog i socijalnog napretka te napretka u području okoliša, kojim bi se dopunio BDP kao pokazatelj blagostanja u smislu uključivog i održivog rasta.